

DET KONGELEGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kommunal- og moderniseringsministeren

Ifølgje liste

Dykkar ref

Vår ref

Dato

17/5172-32

20. mars 2020

Regional kystsoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger. Avgjerd i innvendingssak

Kommunal- og moderniseringsdepartementet stadfestar Regional kystsoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger, vedteken av Hordaland fylkesting 4. oktober 2017 og Rogaland fylkesting 24. oktober 2017. Som følgje av innvendingar til planen frå fem kommunar, har departementet gjort fleire endringar i planen.

Departementet ser positivt på at det er utarbeidd ein regional kystsoneplan for regionen. Det er likevel uheldig at fleire av kommunane har så store innvendingar til planen. Særlig er det mykje konflikt kring plankarta, og dei konkrete avgrensingane i nokre av kommunane. Departementet peiker på at karta er retningsgivande, og legg vekt på at den endelige avgrensinga fyrst skjer gjennom vedtak av ein juridisk bindande kommunal plan. Fylkestinget har vedteke at plankartet skal rullerast, og at kommunane skal trekkjast inn i arbeidet. Som grunnlag for ei slik rullering, vil oppdaterte arealbehov hos ulike aktørar i kvar enkelt kommune, medrekna akvakulturnæringa, vere eit viktig grunnlag. Det er og viktig at rulleringa er basert på eit utfordringsbilete som er akseptert av alle partar, og at kommunane og næringane blir involverte på ein god måte.

Med så stor usemje om ein plan som er retningsgjevande for den kommunale arealplanlegginga, kan oppfølging av planen bli krevjande. Erfaringane frå prosessen må difor leggast til grunn når planen skal rullerast.

Bakgrunn

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til brev av 21. og 22. november 2017 og 5. januar 2018 frå Hordaland (no Vestland) fylkeskommune. Den regionale planen er sendt

departementet for avgjerd på grunn av innvendingar frå fem kommunar etter plan- og bygningslova § 8-4 andre ledd.

Hordaland fylkesting vedtok planen 4.oktober 2017. Planen blei og vedteken i Rogaland fylkesting 24.oktober 2017, sidan sjøareal i Vindafjord kommune er med i planen. Hordaland fylkeskommune har etter at vedtaket blei fatta, avklart at Austevoll, Fitjar, Kvinnherad, Sveio og Tysnes kommunar har vesentlege innvendingar til planen. Desse kommunane har kravd at planen blir sendt departementet for avgjerd. Dei sju andre kommunane som blir omfatta av planen, har ikkje innvendingar.

Møte med politisk leiing i Kommunal- og moderniseringsdepartementet blei halde 9. mars 2018. Tysnes, Sveio, Fitjar, Austevoll og Kvinnherad kommunar var med på møtet. I tillegg deltok Hordaland fylkeskommune og Fylkesmannen i Hordaland. Etter møtet utdjupa Austevoll kommune sine innvendingar i brev sendt 20. mars 2018.

Etter plan- og bygningslova § 8-4, 2. ledd, kan kommunar som blir direkte påverka av planen, krevje at saka blir sendt til departementet om dei har vesentlege innvendingar mot planens mål eller retningsliner. Departementet kan då gjere dei endringane som er naudsynte, i dei delane av planen som det er fremma innvendingar til. Resten av planen er endeleg vedteken av fylkestinga, og har verknad frå det tidspunkt planen blei vedteken.

Kommunane sine innvendingar

Dei fem kommunane som har innvendingar, meiner at planen ikkje sikrar gode nok rammevilkår for havbruksnæringa, og heller ikkje for maritim sektor i form av trygge farleier, hamneområde og sjøretta næringsareal. Dei krev difor at planvedtaket blir oppheva og at planen blir sendt tilbake til Hordaland fylkeskommune for ny handsaming, eller at departementet gjer endringar i planen.

Medverknaden i planarbeidet har etter kommunanes syn vore for dårleg. Kommunane meiner dei ikkje har fått gjennomslag for sine meiningar, og at planen heller ikkje følgjer opp faglege anbefalingar som gjeld nye lokalitetar som har framkome gjennom analysar.

Kommunane meiner planen er meir eit kunnskapsgrunnlag som kan vere nyttig ved seinare utarbeiding av planar, enn ein plan. Dei meiner omtalen av konsekvensar er for kort i høve til det som er omtala i planprogrammet, og at framstillinga ikkje tilfredsstillar krava i forskrift om konsekvensutgreiing, mellom anna fordi verknader for kommuneøkonomi, næringsliv og arbeidsplassar ikkje er utgreidd.

Kommunane i regionen har arbeidd med ein interkommunal strandsoneplan for Sunnhordland. Dette planarbeidet førte ikkje fram, og er no avslutta.

Kommunane har ei rekke innvendingar til plankartet. Desse kan oppsummerast slik:

- Kommunane meiner plankartet er for konkret og innskrenkar kommunanes handlingsfridom. I planen vert det berre avsett nye areal til akvakultur, meint for lukka

anlegg og ny teknologi, medan det òg er behov for større areal for opne merdar, mellom anna av omsyn til lusesituasjon og vurdering av kva areal som er eigna.

- Kommunane meiner det ikkje er heimel til å kartfeste arealdisponeringar i ein regional plan som berre har retningslinjer og ikkje regionale planføresegner og at plankartet difor ikkje kan omtalast som retningsgjevande.
- Plankartet legg eksisterande kommuneplanar til grunn. Kommunane meiner dette ikkje tilfredsstiller krava til akvakulturnæringa.
- Kommunane meiner avgrensinga av landskapsområda ikkje er basert på kommunal lokalkunnskap, og ikkje tar omsyn til at enkelte øyar allereie er verna etter naturmangfaldlova. Kommunane føreslår at allereie etablerte naturreservat og areal som i kommuneplan er avsett til verna område for landskap, natur, friluftsliv og kulturminne, blir gjeve særskild vernestatus i den regionale planen.
- Plankartet omfattar store landareal som ikkje utgjer ein del av strandsona, og som då ikkje bør vere ein del av kystsoneplanen.
- Område som er avsett til akvakultur må kunne nyttast til alle former for havbruk, også tradisjonell merdbasert oppdrett.
- Kommunane er ikkje nøgde med korleis grensene mellom soner er dregne i kartet, og har fremma fleire konkrete ønske om endringar av område.

Kommentar frå Fusa kommune

Fusa kommune har ikkje hatt innvending til planen, men har sendt eige brev til departementet, datert 3. april 2018. Kommunen legg vekt på at havbruk er ei viktig næring for kommunen, kjenneteikna av lokalt eigarskap. Kommunen meiner at planen på fleire område ikkje er tenleg for akvakulturbedriftene som er lokaliserte i Fusa, og at den heller ikkje er i samsvar med nasjonale mål for akvakulturnæringa. Planen prioriterer vern framfor næringsinteresser, og legg sterke føringar og avgrensingar for arealbruken. Kommunen er nøgd med at plankartet skal rullerast etter to år i nært samarbeid med kommunane det gjeld.

Kommentarar frå næringa

Sjømat Norge (brev 3. mars 2018) og Norske sjømatbedrifters landsforening (brev 5. april 2018), meiner at den regionale planen viser for små areal for akvakultur. Det er behov for større areal sjølv om ikkje næringa skal vekse. Auka arealbehov kan skuldast mellom anna strengare krav til åtskilde generasjonar på lokalitet og felles brakklegging, omsynet til miljø og smittevern, nye marine næringar eller ny kunnskap som tilseier endring av arealbruk.

Fylkesmannens vurderingar

Fylkesmannen i Hordaland (no Vestland) meiner at planen er i samsvar med nasjonal politikk for arealbruk og for forholdet mellom forvaltningsnivåa, og at det over lang tid har vore eit

stort behov for ein slik plan i Hordaland. Fylkesmannen peikar på at det har vore vanskelege forhandlingar mellom fylkesmannen og fylkeskommunen i arbeidet med planen, men at dei likevel har enda med semje om innhaldet.

Fylkesmannen understrekar at plankartet og retningslinene i den regionale planen er retningsgivande for vidare kommunal planlegging. Planen vil verke forenklande og effektiviserande ved at interesser og verdiar er avdekte, og mengda motsegner er forventa å gå ned. Planen vil og leggje til rette for lik handsaming i kommunane. Fylkesmannen meiner at det ikkje er grunnlag for at interkommunal plan eller annan kommunal plan skal vere overordna eller styrande for den regionale planen.

Vurderingar frå andre departement

Klima- og miljødepartementet (KLD) viser til uttale frå Miljødirektoratet av 31. mai 2018, som meiner at den regionale planen gir ei brei framstilling av miljøomsyna i planområdet. Direktoratet understrekar at den regionale planen er retningsgivande og ikkje bindande for kommunane i deira planarbeid. Direktoratet meiner vidare at den kommunale planlegginga kan gå raskare når det er avklart korleis dei regionale interessene skal vurderast.

Miljødirektoratet meiner at ein vedteken regional plan ikkje er til hinder for lokalitetsvurderingar etter akvakulturloven og laksetildelingsforskrifta. Planen syner regionale interesser og omsyn som skal vurderast når lokalisering av akvakulturverksemd skal avklarast. Direktoratet legg vekt på at planen synleggjer at kommunane har eit sjølvstendig ansvar for konsekvensutgreiing av kommunale planar som sett av areal for akvakultur.

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) peiker i sitt brev av 23. mai 2018 på at kommunane må ha stor fridom til å disponere areala til dei ulike formåla som det ligg innanfor plan- og bygningslova å regulere. NFD understrekar verdien av at det blir sett av store areal til akvakultur. Dette er naudsynt for å dempe miljøbelastningane frå produksjonen, redusere lusebelastning og sjukdomsrisiko. NFD meiner at den regionale planen ikkje er godt nok forankra i kommunane. Dei meiner òg at dei faglege utgreiingane som er gjennomført i forkant av den vedtekte strukturen for lokalisering av akvakulturverksemd, ikkje er gode nok og ikkje har teke tilstrekkeleg omsyn til næringa. NFD tilrår at den regionale planen blir handsama på nytt av fylkeskommunane.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sine generelle vurderingar

I Meld. St. 18 (2016-2017) *Berekraftige byar og sterke distrikt* vert det understreka at regjeringa forventar at fylkeskommunane tek ei aktiv rolle i planlegging av kystsona, anten gjennom regional planlegging eller ved å støtte kommunane i interkommunale eller kommunale planprosessar. Regjeringa forventar vidare at både fylkeskommunane og kommunane medverkar til at planlegging av kystsona blir sett i eit regionalt perspektiv, og at dei samarbeider med næringslivet og statlege styresmakter om å finne berekraftige løysingar for næringsutvikling.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sendte i oktober 2018 ut rundskriv H-6/18 *Lover og retningslinjer for planlegging og ressursutnytting i kystnære sjøområder*. Her går det fram at regionale og interkommunale planar er eigna verkemiddel for planlegging i sjøområda. Slik planlegging krev god kunnskap om det marine miljøet og dei særlege interessene i kystnære farvatn. Med bruk av regionale og interkommunale planar får kommunane eit felles oppdatert kunnskapsgrunnlag og kan utforma planprogram og konsekvensutgreiing i fellesskap.

Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging frå 2015 låg til grunn for planarbeidet. Der står det at "Fylkeskommunane og kommunane sikrar nok areal til fiskeri- og havbruksnæringa i kystzoneplanlegginga og veg dette opp mot miljøomsyn og andre samfunnsinteresser. Arealbehovet blir sett i eit regionalt perspektiv". Vidare står det at "Fylkeskommunane og kommunane identifiserer viktige verdier av naturmangfald og landskap, friluftsliv, kulturminne og kulturmiljø, og tek omsyn til desse i regionale og kommunale planar. Tilgjengeleg kunnskap takas aktivt i bruk og samla verknader vert gjort synleg og tas hensyn til."

Regional kystzoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger er retningsgjevande, men ikkje juridisk bindande for vidare kommunal planlegging. Planen viser omsyn som er av nasjonal og vesentleg regional verdi, og konkretiserer den regionale politikken. Kommunane skal legge planen til grunn for lokale planar, men må sjølve vurdere korleis dette best kan gjerast.

Departementet meiner den regionale planen legg eit kunnskapsbasert og heilskapleg grunnlag for seinare vurderingar etter kommunale planar. Planen synleggjer at kommunane har eit sjølvstendig ansvar for konsekvensutgreiing av kommunale planar som set av areal for akvakultur. Ei konsekvensutgreiing til ein regional plan skal vere på eit overordna nivå. Dei detaljerte vurderingane skal gjennomførast av kommunane som del av deira eiga planlegging.

Departementet legg vekt på at den regionale planen skal omsetje den nasjonale politikken til eit regionalt perspektiv. Det er det som gjev den regionale planen ein meirverdi. Det er ikkje naudsynt at den regionale planen har retningslinjer som gjentek paragrafar i plan- og bygningslova. Departementet meiner og at uttrykk som "må" og "skal" bør brukast med varsemd i ein regional plan, sidan planen ikkje er juridisk bindande. Dette gjeld særleg i konkrete retningslinjer for arealbruken. Departementet har difor gjort fleire endringar i retningslinjene for å klargjere at retningslinjene for arealbruken ikkje er juridisk bindande for den kommunale planlegginga.

Bruk av plankart i regionale planar er eit verktøy for å synleggjere kartfestinga av retningslinjene til planen. På same måte som for retningslinjene, er heller ikkje karta juridisk bindande.

Fleire av merknadene gjeld konkrete avgrensingar i kommunane. Departementet finn at den endelige avgrensinga fyrst skjer gjennom vedtak av ein juridisk bindande kommunal plan.

Fylkestinget har vedteke at plankartet skal rullerast to år etter at planen vart vedteken, og at kommunane skal trekkjast inn i arbeidet. Som grunnlag for ei slik rullering vil oppdaterte arealbehov hos ulike aktørar i kvar enkelt kommune, medrekna akvakulturnæringa, vere eit viktig grunnlag. Det er viktig at rulleringa er basert på eit utfordringsbilete som er akseptert av alle partar, og at kommunane og næringane blir involverte på ein god måte.

Det har vore ein lang og omfattande prosess med planen. Hovuddelen av planarbeidet med medverknad var før offentleg høyring i 2015. Det har likevel vore ein omfattande prosess gjennom arbeidet til styringsgruppa i 2016 og 2017. Det er gjort endringar og tilpassingar i planen ut frå innspel som har kome. Det har vore møter på administrativt nivå med alle kommunane, og revidert forslag var sendt på avgrensa høyring for at alle kommunane kunne handsame planforslaget politisk. Styringsgruppa har hatt dialogmøter med Samarbeidsrådet for Sunnhordland, einskildkommunar, sjømatnæringa og fylkesmannen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sine vurderingar av dei konkrete innvendingane til planen

Retningsline 1.1:

Regional kystsoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger er heimla i § 8-1 i plan- og bygningslova. Etter § 8-2 skal planen leggjast til grunn for verksemda til regionale organ og for kommunal og statleg planlegging og forvaltning i regionen

Kommunane meiner at den regionale planen ikkje skal leggast til grunn for dei kommunale planane eller for den interkommunale planen.

Departementet si vurdering

Retningslina gjev ikkje verknader for den kommunale planlegginga utover det som følgjer av dei nemnde paragrafane i plan- og bygningslova, og er difor ikkje naudsynt. Retningslina tas difor ut.

Retningsline 1.3:

Regional kystsoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger inneheld retningsliner som ivaretek måla i planen. Dei regionale retningslinene vil kunne vere utgangspunkt for vurdering av motsegn frå regionale mynde.

Kommunane meiner at planretningslinene ikkje kan være grunnlag for motsegn.

Departementet si vurdering

Det er dei nasjonale eller vesentlege regionale interessene som planen skal ivareta, som vil vere grunnlaget for å vurdere motsegn i den einskilde saka. Retningslina gir ikkje verknader utover det som følgjer av plan- og bygningslova, og tas difor ut.

Retningsline 1.4:

Det regionale plankartet og retningslinene er retningsgivande for vidare kommunal planlegging og konsekvensutgreiing. Rettsleg bindande arealbruk vert fastlagt i den kommunale arealplanlegginga etter plan- og bygningslova. Tidlegare godkjente og gjeldande kommuneplanar og reguleringsplanar innanfor planområdet gjeld uavhengig av denne planen.

Kommunane meiner at plankartet ikkje kan brukas som grunnlag for motsegn så lenge dei ikkje er bindande.

Departementet si vurdering

Retningslina seier ikkje noko om at kartet gjev grunnlag for motsegn, og slår fast at det er den kommunale arealplanlegginga som er rettsleg bindande. Retningslina gir likevel ikkje verknader for den kommunale planlegginga utover det som følgjer av plan- og bygningslova, og tas difor ut.

Retningsline 1.5:

Endringar i areal- og ressurspolitikken bør skje ved å ta opp planane til revisjon, ikkje ved dispensasjonar. Dersom det skulle vore trong for dispensasjonar frå kommuneplan eller reguleringsplan etter plan- og bygningslova kap.19, skal kommunane legge vekt på å følgje opp måla og retningslinene i regional plan.

Kommunane meiner at retten til å bruke dispensasjon ikkje må innsnevrast. Dispensasjon må kunne brukast når lova opnar for det.

Departementet si vurdering

Retningslinene og måla i den regionale planen vil vere eit viktig grunnlag ved handsaming av dispensasjonar. Det følgjer av lova at kommunane berre kan gi dispensasjon når omsynet bak den føresegna det dispenserast frå, ikkje blir vesentlig satt til side. I tillegg må fordelane ved å gi dispensasjon vere klårt større enn ulempene etter ei samla vurdering. Retningslina gir likevel ikkje verknader for den kommunale planlegginga utover det som følgjer av plan- og bygningslova, og tas difor ut.

Retningsline 2.11:

Prioriterte artar og utvalde naturtypar skal ivaretakast særskilt. Kystlynghei, dvergålegras og ålegrasenger er naturtypar som er karakteristisk for planområdet.

Kommunane meiner at retningslinjene ikkje skal definere naturtypar, då det blir gjort gjennom naturmangfaldlova og plan- og bygningslova sine føresegner om konsekvensutgreiing. Kva naturtypar som krev særskilt vern er i stadig endring då omfanget av kartlegging synes å vera mangelfull.

Departementet si vurdering

Retningslina er ei påminning om at naturmangfaldlova gjeld. Lova pålegg ei særskild ivaretaking av prioriterte artar og utvalde naturtypar. Det er Klima- og miljødepartementet

som avgjer kva som til ein kvar tid er prioriterte artar og utvalde naturtypar, ikkje den einskilte planen. Retningslina vurderast ikkje som naudsynt, og tas ut.

Retningsline 2.13:

Føre-var prinsippet skal leggast til grunn for nye tiltak innanfor område som er føreslege som marint verneområde. Ved vidare utvikling av eksisterande verksemd skal det visast varsemd i høve til verdiane i området.

Kommunane meiner at retningslinene ikkje skal forskottera framtidige mogelege verneområde. Dersom det seinare blir etablert eit verneområde, vil retningslinene for verneområdet vere tilstrekkelig for å ivareta turvande vern.

Departementet si vurdering

Retningslina gjeld område der verneprosessen har starta, jamfør og § 44 i naturmangfaldlova. Retningslina er ei understreking av at føre-var prinsippet gjeld ved vurdering av nye tiltak. Retningslina gir ikkje føringar for handsaming av tiltak i slike område utover det som følgjer av naturmangfaldlova § 44, og tas difor ut.

Retningsline 2.16:

Område avsett til akvakultur i regionalplanen er retningsgivande og skal vurderas og detaljerast vidare i samband med kommunal arealplanlegging. Kommunen kan avsette meir sjøareal til akvakultur for større teknologiske nyvinningar og område for nye artar. Nye område for akvakultur som blir lagt inn i kommuneplanane skal konsekvensutgreiast.

Kommunane har innvendingar mot at det må gjennomførast omfattande kommune- eller regionalplanprosessar for å leggje inn nødvendige nye areal for akvakultur. Dei meiner òg at det kan vere anna enn teknologiske nyvinningar og nye artar som gjev grunnlag for nye område.

Departementet si vurdering

Departementet er samd i at kommunane bør ha fleksibilitet til å velje kva for type plan dei vil bruke for nye område for akvakultur. Departementet gjer endringar i retningslina slik at den krev at det må gjennomførast kommunal arealplanlegging før det kan avsettast meir sjøareal til akvakultur enn det er opna for i den regionale planen. Det er viktig at slike utvidingar skjer i eit nært samarbeid med næringa. Det må også akseptast at det kan settast av meir areal når det er naudsynt for å dempe miljøbelastning og sjukdomsrisiko.

Retningsline 2.16 gis følgjande nye ordlyd:

Område avsett til akvakultur i regionalplanen er retningsgivande og skal vurderas og detaljerast vidare i samband med kommunal arealplanlegging. Kommunen kan avsette meir sjøareal til akvakultur for større teknologiske nyvinningar eller område for nye artar, eller når det er naudsynt for å dempe miljøbelastningane frå produksjonen, redusere lusebelastning og sjukdomsrisiko. Nye område for akvakultur som blir lagt inn i kommunale arealplanar skal konsekvensutgreiast.

Retningslina 2.24:

Kommunane skal særleg prioritera medverknad frå lokale friluftsansjasjonar, båtlag, grendelag og velforeiningar og fylkesmannen som statleg sektororgan.

Kommunane meiner at det ikkje er behov for å beskrive kven som skal medverke. Plan- og bygningslova har retningsliner om dette.

Departementet si vurdering

Departementet stør kommunane sitt syn om at denne retningslina ikkje er naudsynt. Føresegnene som står i plan- og bygningslova er tilstrekkelege. Retningslina tas difor ut.

Retningsline 2.25:

Kommunane skal vurdere om tiltak som tidlegare er godkjent i kommuneplan eller reguleringsplan, er i samsvar med nasjonale og regionale føringar for strandsona.

Kommunane meiner at denne retningslina ikkje har relevans til planen sitt føremål og bør difor strykast.

Departementet si vurdering

Departementet viser til at kommunane etter plan- og bygningslova § 10-1 Kommunal planstrategi skal vurdere behovet for planrevisjonar som følgje av blant anna nye arealbehov eller ny kunnskap. I dette ligg det også ei vurdering av tidligare godkjente, men ikkje utbygde område. Også dei statlege planretningslinene for differensiert forvaltning av strandsona langs sjøen har eit eige punkt om at kommunane i kommuneplanarbeidet, skal vurdere om tiltak som tidlegare er godkjend i kommuneplan eller reguleringsplan, er i samsvar med retningslinene. Departementet meiner difor at det ikkje er naudsynt at den regionale planen har ei eigen, generell retningsline om dette. Retningslina blir difor tatt ut.

Retningslinene 2.27 og 2.28:

2.27 Nye byggeområde skal som hovudregel ikkje lokalisrast i 100-metersbeltet eller i område kartlagt som funksjonell strandsona.

2.28 Byggeforbodet i 100-metersbeltet kan fråvikast gjennom å fastsette ny byggegrense. Funksjonell strandsona kan leggjast til grunn for ny byggegrense. Ny byggegrense bør ikkje fastsetjast som ei generell grense. Der byggegrenser ikkje går fram av plankartet eller retningsliner, gjeld 100-metersbeltet som byggegrense.

Kommunane meiner at det er unødvendig og uklart at byggeforbod i 100-metersbeltet blir omtala i to paragrafar.

Departementet si vurdering

Departementet er einig med kommunane i at det er uklart med to retningsliner om byggeforbod og byggegrense. Retningslinene slås difor saman.

Retningsline 2.27 gis følgjande nye ordlyd:

Nye byggeområde skal som hovudregel ikkje lokalisert i 100-metersbeltet eller i område kartlagt som funksjonell strandsone. Byggeforbodet i 100-metersbeltet kan fråvikast gjennom å fastsette ny byggegrense. Funksjonell strandsone kan leggjast til grunn for ny byggegrense. Ny byggegrense bør ikkje fastsetjast som ei generell grense. Der byggegrensar ikkje går fram av plankartet eller retningsliner, gjeld 100-metersbeltet som byggegrense.

Retningslinene 2.38 og 2.40:

2.38 Småbåtanlegg bør vurderast ved nye bustad- og fritidsbustadsområder ved sjø. Småbåtanlegg er mindre anlegg knytt til nærare fastsette eigedomar, og skal regulerast saman med dei aktuelle eigedomane.

2.40 Nye naust skal som hovudregel samlast i eigne naustmiljø der ein planlegg med tanke på fellesløysingar for kai, bryggjer, parkering, boder, toalett/bad, parkeringsplassar og anna. I desse områda skal det vera krav om reguleringsplan.

Kommunane meiner at det må kunne gjerast unntak frå plankravet ved mindre småbåtanlegg og for mindre naustområde.

Departementet si vurdering

Retningslinene er knytt til småbåtanlegg og naustmiljø (samlingar av naust) i naustområde. Departementet er samd at det som hovudregel bør utarbeidast reguleringsplan for slike tiltak, men retningslinene bør likevel ikkje stille absolutte plankrav. Retningslinene er endra i tråd med dette.

Retningsline 2.38 gis følgjande ordlyd:

Småbåtanlegg bør vurderast ved nye bustad- og fritidsbustadsområder ved sjø. Småbåtanlegg er mindre anlegg knytt til nærare fastsette eigedomar, og bør regulerast saman med dei aktuelle eigedomane.

Retningsline 2.40 gis følgjande ordlyd:

Nye naust skal som hovudregel samlast i eigne naustmiljø der ein planlegg med tanke på fellesløysingar for kai, bryggjer, parkering, boder, toalett/bad, parkeringsplassar og anna. I desse områda bør det utarbeidast reguleringsplan.

Retningsline 3.1.2

Nye tiltak innanfor arealsonene skal tilpassast og ivareta dei konkrete verdiane. Nye areal for akvakultur og større, varige tekniske inngrep skal i hovudsak ikkje tillast. Eksisterande næringsområde innanfor arealsona kan nyttast vidare.

Kommunane meiner at det må verte opna for at anlegg kan flyttast. Den regionale planen skal ikkje styre arealdisponering av større landareal. Dersom slik styring skal finne stad, må det skje gjennom regionale planføresegner. Dei understrekar òg at det i fleire område som i

planen er merka som landskapsområde, ligg føre planar for utvikling og utbygging gjennom kommuneplan og vedtekne reguleringsplanar.

Departementet si vurdering

Departementet legg vekt på at denne retningslina gjeld arealsone landskapsområde. Retningslina opnar for flytting innan arealsona. Retningslina blir endra for å gi rom for konkrete vurderingar i einskilde saker.

Retningsline 3.1.2 gis følgjande nye ordlyd:

Nye tiltak innanfor arealsonene skal tilpassast og ivareta dei konkrete verdiane. Nye areal for akvakultur og større, varige tekniske inngrep bør i hovudsak ikkje tillast. Eksisterande næringsområde innanfor arealsona kan nyttast vidare.

Retningsline 3.1.3:

Intern flytting av eksisterande AK-område innanfor landskapsområde Fitjarøyane kan vurderast gjennom kommuneplanarbeidet. Nye lokaliseringar skal utgreiast og vurderast med omsyn til arealverdiane i Fitjarøyane og sumverknad knytt til samla belastning.

Kommunane meiner at retningslina stiller for detaljerte krav til vurdering og prosess. Dei meiner at det ikkje må vere krav om full kommuneplanprosess.

Departementet si vurdering

Departementet legg same resonnement til grunn i vurderinga som for retningsline 2.16 og vedtar at retningslina ikkje avgrensast til vurderingar gjennom kommuneplanarbeidet, men at det også kan gjerast i samanheng med annan kommunal arealplan.

Retningsline 3.1.3 gis følgjande nye ordlyd:

Intern flytting av eksisterande AK-område innanfor landskapsområde Fitjarøyane kan vurderast gjennom kommunale arealplanar. Nye lokaliseringar skal utgreiast og vurderast med omsyn til arealverdiane i Fitjarøyane og sumverknad knytt til samla belastning.

Retningsline 3.3.2:

Akvakulturområde på kommuneplannivå skal i hovudsak avsetjast som einbruksområde for akvakultur. Områda skal vera romslege nok til å sikre god fleksibilitet. Det må sikrast mogleik for fortøying av anlegg i tilgrensande område. I utgangspunktet er fortøyingsanlegga inkludert i arealsonene. Kommunane må kartlegge faktisk situasjon og detaljere arealsonene som del av kommuneplanarbeidet.

Kommunane ønskjer fleirbruksområde, mens planen peiker ut einbruksområde for akvakultur. Kommunane meiner at krav om einbruksområde vil kunne skapa unødige arealkonfliktar og lite fleksibilitet. Planen kan være i motstrid med kommuneplankart i nokre kommunar. Kommunane meiner òg at retningsline om fortøyingar set for strenge krav til planavklaring. Fortøyingane må kunne gå ut over føremåls grensa dersom dei er i tråd med nasjonale retningsliner. Det må ikkje krevjast ein full kommuneplanprosess.

Departementet si vurdering

Departementet viser til rundskriv H-6/18 *Lover og retningslinjer for planlegging og ressursutnytting i kystnære sjøområder*. Rundskrivet skal leggjast til grunn for planlegginga. Lova opnar for at kommunane kan vise berre hovudføre mål, eller eit eller fleire underføre mål. Dersom kommunane i sine planar berre angir hovudføre målet "Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhøyrande strandsoner" og ikkje gir føresegner, har dei i praksis ikkje gjort ei vurdering av arealbruken etter plan- og bygningslova. Dei seier då frå seg moglegheita til å styre arealbruken, og lokalisering blir gjort av sektorstyresmaktene etter sektorlovar. I rundskrivet blir det difor tilrådd at kommunar som av ulike grunner vel ikkje å vise område for akvakultur, bør vurderast å vedta føresegner om plankrav for tiltak i sjøen eller andre føresegner som klargjer arealbruken.

I rundskrivet blir det vist til at underføre målet akvakultur kan kombinerast med andre underføre mål. I eit område sett av til akvakultur bør det og takast omsyn til trongen til fortøyingar, anten ved at dei inngår i arealføre målet eller på anna vis går fram av plankart og føresegner. Akvakultur er omfatta av kravet om konsekvensutgreiing, anten sjøområda blir vist som einbruksområde for akvakultur- eller fleirbruksområde med akvakultur.

Departementet meiner retningslina i regional plan er i tråd med tilrådingar i rundskriv H-6/18. Departementet legg same resonnement til grunn i vurderinga av retningslinje 3.3.2, som for 2.16 og 3.1.3, og vedtar at retningslina ikkje avgrensast til vurderingar gjennom kommuneplanarbeidet, men at det også kan gjerast i samanheng med anna kommunal arealplanlegging. Retningslina blir og endra for å gi rom for konkrete vurderingar i einssilde saker.

Retningsline 3.3.2 gis følgjande nye ordlyd:

Akvakulturområde på kommuneplannivå bør i hovudsak avsetjast som einbruksområde for akvakultur. Områda bør vera romslege nok til å sikre god fleksibilitet. Det bør sikrast moglegheit for fortøying av anlegg i tilgrensande område. Fleirbruksområde med akvakultur kan nyttas i avgrensa områder etter ei nærare vurdering. I utgangspunktet er fortøyingssanlegga inkludert i arealsonene. Kommunane må kartlegge faktisk situasjon og detaljere arealsonene som del av arbeidet med kommunale planar.

Vedtak

I medhald av plan- og bygningslova § 8-4, andre ledd, stadfester Kommunal- og moderniseringsdepartementet Regional kystsonenplan for Sunnhordland og ytre Hardanger, vedteken av Rogaland fylkeskommune og Hordaland fylkeskommune, høvesvis 24. oktober og 4. oktober 2017, med følgjande endringar:

Retningsline 2.16 gis følgjande ordlyd:

Område avsett til akvakultur i regionalplanen er retningsgivande og skal vurderast og detaljerast vidare i samband med kommunal arealplanlegging. Kommunen kan avsette meir

sjøareal til akvakultur for større teknologiske nyvinningar eller område for nye artar, eller når det er naudsynt for å dempe miljøbelastningane frå produksjonen, redusere lusebelastning og sjukdomsrisiko. Nye område for akvakultur som blir lagt inn i kommunale arealplanar, skal konsekvensutgreiast.

Retningsline 2.27 gis følgjande ordlyd:

Nye byggeområde skal som hovudregel ikkje lokalisrast i 100-metersbeltet eller i område kartlagt som funksjonell strandsoner. Byggeforbodet i 100-metersbeltet kan fråvikast gjennom å fastsette ny byggegrense. Funksjonell strandsoner kan leggjast til grunn for ny byggegrense. Ny byggegrense bør ikkje fastsetjast som ei generell grense. Der byggegrensar ikkje går fram av plankartet eller retningsliner, gjeld 100-metersbeltet som byggegrense.

Retningsline 2.38 gis følgjande ordlyd:

Småbåtanlegg bør vurderast ved nye bustad- og fritidsbustadsområder ved sjø. Småbåtanlegg er mindre anlegg knytt til nærare fastsette eigedomar, og bør regulerast saman med dei aktuelle eigedomane.

Retningsline 2.40 gis følgjande ordlyd:

Nye naust skal som hovudregel samlast i eigne naustmiljø der ein planlegg med tanke på fellesløysingar for kai, bryggjer, parkering, bodar, toalett/bad, parkeringsplassar og anna. I desse områda bør det utarbeidast reguleringsplan.

Retningsline 3.1.2 gis følgjande ordlyd:

Nye tiltak innanfor arealsonene skal tilpassast og ivareta dei konkrete verdiane. Nye areal for akvakultur og større, varige tekniske inngrep bør i hovudsak ikkje tillast. Eksisterande næringsområde innanfor arealsona kan nyttast vidare.

Retningsline 3.1.3 gis følgjande ordlyd:

Intern flytting av eksisterande AK-område innanfor landskapsområde Fitjarøyane kan vurderast gjennom kommunale arealplanar. Nye lokaliseringar skal utgreiast og vurderast med omsyn til arealverdiane i Fitjarøyane og sumverknad knytt til samla belasting.

Retningsline 3.3.2 gis følgjande ordlyd:

Akvakulturområde på kommuneplannivå bør i hovudsak avsetjast som einbruksområde for akvakultur. Områda bør vera romslege nok til å sikre god fleksibilitet. Det bør sikrast moglegheit for fortøying av anlegg i tilgrensande område. Fleirbruksområde med akvakultur kan nyttas i avgrensa områder etter ei nærare vurdering.

I utgangspunktet er fortøyingssanlegga inkludert i arealsonene. Kommunane må kartlegge faktisk situasjon og detaljere arealsonene som del av arbeidet med kommunale planar.

Retningslinene 1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 2.11, 2.13, 2.24, 2.25 og 2.28 tas ut av planen.

Departementet ber om at fylkeskommunane tek endringane inn i den regionale planen.

Med helsing

Nikolai Astrup

Kopi

Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Vestland
Klima- og miljødepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet

Adresseliste

Austevoll kommune	Storebørportalen	5392	STOREBØ
Fitjar kommune	Postboks 83	5418	FITJAR
Kvinnherad kommune	Rådhuset	5470	ROSENDAL
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Sveio kommune	Postboks 40	5559	SVEIO
Tysnes kommune	Uggdalsvegen 301	5685	UGGDAL
Vestland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN